

ΓΙΑ ΤΟΝ Κ. ΜΑΝΟΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ ΚΑΙ ΤΗ ΦΙΛΑΙΝΑΔΑ ΤΟΥ
ΤΗ ΜΙΧΤΗ

[Τὸ ἄρθρο αὐτὸ τοῦ Ψυχάρη στάλθηκε στὸν κ. Βελ.
Φρέρη γιὰ νὰ δημοσιευτεῖ στὴν «Κρητικὴ Στοά» ποὺ
θῆβαινε στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης ἀπὸ τοὺς κ. κ. Μου-
ρέλλο, Ἀλεξίου καὶ Φρέρη. Ἡ «Κρητικὴ Στοά» δὲ βγῆκε
κι ὁ κ. Φρέρης εἶχε τὴν καλοσύνη νὰ δώσει τὸ ἄρθρο στὸ
«Νουμά»]

Πέμπτη, 17 τοῦ Γιοῦλη, 1924

Παρίσι.

Αγαπητά μου παλληκάρια,

Φρέρη, Αλέξιε καὶ Μουρέλλο,

Ἡ Κρήτη μας— καὶ βέβαια δική μας κάθε Ρωμιού η Κρήτη μας, στο
ζήτημα το γλωσσικό, πρώτη πάτησε πόδι. Πρώτη σπὸ τα 1535, με τη
Θυσία τοῦ Ἀβραάμ, κατόπι, στα τέλια του δέκατου ἔχτου αἰώνα, με το
Ρωτόκριτο καὶ στα ἑμπα του δέκατου ἑβδομου, με την *Ὀμορφη Βασκο-
πούλα*, με το *Θέατρο* της, πρώτη ἔβγαλε στην ποίηση αλάθεφτη δημοτικὴ
φιλολογία.

Δε βλέπω γιατί να μη βγάλη σήμερα καὶ το πρώτο αλάθεφτο περιοδικό
στην πρόζα.

Τέτιο θαρρὸ πως πρέπει να εἶναι το ἅγιο το χρέος της *Κρητικῆς
Στοᾶς*.

Αφὸ πια, παιδιὰ μου, δουλιὰ σας.

Μου ζητάτε—αχ ! καὶ τι συγκινητικὴ, τι μεγάλη τιμὴ για μένα !—μου
ζητάτε διὸ λόγια της καλημέρας, την ὥρα ὅπου θα προβάλετε στο φῶς.

Τα διο λόγια, το ξαίρω. θα εἴτανε πιο γλυκά, θα σας υρῆζανε περισ-
σότερο καὶ τους ιρῆεις, αν μπορούσαμε, να χαζέψουμε λιγάκι, περπατώντας,
με κανένα βιβλίο στο χέρι, με κανένα ροδόφυλλο ανῆμεσα στα διό μας τα
χεῖλια, περπατώντας ειρηνικά στα μυριόχρωμα τα λιβάδια της αρχαίας,
της μεσαιωνικῆς, τη; σημερινῆς μας της λογοτεχνίας.

Τίποτα! Μας λείπει για το γάζεμα ο καιρὸς. Ἐχουμε νὰ ξεκαθαρίσου-
σουμε σπουδαίους λογαριασμούς, να στῶσουμε το χῶμα προτοῦ χτίσουμε
τα παλάτια. Δηλαδή, χτίσαμε κάμποσα, νομίζω ισια με σήμερα. Μα πρέ-
πει, πρέπει με το δίχως ἄλλο, να μην ἔρχονται κάθε τόσο πότες η καθα-
ρεύουσα, πότες η πιο επικίνδυνη Μιχτή για μας κουβαλόνε απελίγητα ξύ-
λα στο ἔδαφος το ὁωμέϊκο, το αγνό.

Δε σας λέω. Ίσως ο ξεκαθαρισμός μας, ίσως το στρώσιμο που είπαμε, να μυρίξη και μπαρούτι. Ένοια σας! Ο καινός για ένα περιοδικό δεν είναι κακό πράγμα. Οι πολεμικές μάλιστα είναι τα μόνα που διαβάζονται στην Ελλάδα.

Πάντα και πάντα δικός σας.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Άκουσα με χαρά μου μεγάλη πως ο κ. Μανόλης Τριανταφυλλίδης διορίστηκε στο Εθνικό Πανεπιστήμιο καθηγητής στην έδρα της Συγκριτικής Γλωσσολογίας όπου τόσα και τόσα χρόνια ο Γ. Ν. Χατζηδάκης διδάξε χωρίς άλλη έννια παρὰ να δώση φόρξ στο πάθος που τον έκαιγε, παρὰ να χτυπήση τη δη μ ο τ ι κ ή όπως ελεγε, μα πιώτερο απ' όλα κάποιους δημοτικιστάδες.

Είμαι βέβαιος πως με τον κ. Τριανταφυλλίδη δεν υπάρχει τέτιος κίντυνος, δηλαδή πως δε θα μας χτυπήση με την ίδια συνέχεια, μητε με την ίδια φούρια. Μα πως θα σταθῇ χρήσιμος στον αγώνα μας, άλλα ζήτημα. Έχω λιγάκι δικαίωμα να μιλήσω ξέθαρρα για τον κ. Μανόλη Τριανταφυλλίδη, παστρικά να πῶ τη γνώμη μου, αφού χωρίς να το υποψιάζεται κανέ, όταν είτανε λόγος να διορίσουνε καθηγητή, έγραψα σ' ένα πρόσωπο σημαντικὸ πως σε πολλά, στα κυριώτερα, δε συμφωνῶ με τον Τριανταφυλλίδη, μα πως απο προσωπικά εγὼ δεν ξαίρω καί πως μου φαίνεται ο μόνος κατάλληλος—ύστερις ἀπὸ το Φιλήντα.

Πως είτανε υποψήφιος ο κ. Μανόλης Τριανταφυλλίδης μου το είχε πει ο ιδιος τὸ περασμένο καλοκαίρι όταν, ταξιδεύοντας στο Παρίσι, με τίμησε πολλές φορές με τη βίζιτά του. Στην πρώτη βίζιτα μάλιστα, σαν μπήκε στὴν κάμερή μου, απόρησε πῶς, κατόπι απ' οχτὼ χρόνια που δεν τον είχα διαί, μιὰ στιγμούλα δίσταξα ὥσπου να θυμηθῶ το συμπαθητικὸ του το προσωπάκι.

Τις άλλες φορές—μη γελάτε! — είμαι βέβαιος πως ήρθε να με κατηχίσῃ, να μου ἀλλάξῃ την πίστη, δηλαδή τη γλώσσα, να με κάμη και μένα μι χ τ ό!

Καθὼ; πολλοὶ αλλοὶ ο αγαθὸς ο Τριανταφυλλίδης νομίζει πως το κάνω απο πείσμα και γράφω την κανονικὴ Νεοελληνική, — γιατί αλλοῦ έδειξ τόναις πως έτσι πρέπει να τη λέμε, ὅχι δη μ ο τ ι κ ή. Μα ίσως φρόνιμο να το ξηγήσουμε κι απο τώρα με διδ λόγια. Σήμερα ο γιός του βαρκάρη κι ο γιός του πρωθυπουργοῦ τον πατέρα του θα τον φωνάξῃ π α τ ῆ ρ α. Μια φορὰ κ'έναν καιρὸ κι ο πιο πρόστυχος έλεγε π ά τ ε ρ. Αυτὴ που έλεγε π ά τ ε ρ, μ ή τ ε ρ κι ὅλα τα τέτις είναι η π α λ ι ο

ε λ λ η ν ι κ ή. Εκείνη που λέει πα τ έ ρ α, μ η τ έ ρ α κι όλα τα τέ-
τια είναι η Ν ε ο ε λ λ η ν ι κ ή. Τι δ η μ ο τ ι κ ή μπορεί νάναι αφού
ο πα τ έ ρ ας είναι κοινό χτήμα του λαού και του μεγιστάνα;

Συζητούσαμε για διάφορα με τον κ. Τριανταφυλλίδη. Να πώ την
αλήθεια, ο Τριανταφυλλίδης ακούει λόγο. Δε μου έδωσε καθαφτό την
εντύπωση πως στηρίζεται η πεποίθησή του απάνω σε αρχές μελετη-
μένες, ασάλευτα και γερές. Το εναντίο. Σα να γυρίζω λιγάκι με τον
άνεμο που φυσά. Ξετάσάμε φιλικά και ήσυχα τα επιχειρήματά του.
Κανένα δε μ' έπεισε κι απελπιζότανε ο φίλος ο μιχτός.

Ένα μονάχα μου έλεγε και μου ξανάλεγε πως έπρεπε να διαδάσω
κάμποσες δικές του φυλλάδες και μου τις αράδιαζε. Μια μέρα ωστόσο
μου έβγαλε στη μέση κ' ενα επιχείρημα προφορικό. Το πρόσωπό του
είχε λάθει κάποια έκφραση τραγική. Τα φρύδια του σουφρωμένα. Τα
μουσείδια του ανάποδα. Νί, τι να σας τα πολιλογώ; Προφήτης σωτήρ
τη στιγμή όπου πάει να ξεστομίση καμιά τρομερή προφητεία. Σ'νάμα
παρατήρησα και κάτι περίεργο· του προφήτη τα μάτια γράφανε φόβο.
Θα είτανε ο φόβος του Θεού...

Εγώ πάλε είμανε ξεθεωμένος απο τη λαχτάρα μου να μάθω και
ρωτησα πιδ είτανε στο τέλος των τελώνε το επιχείρημα το αποφα-
σιστικό.

— «Τό πτ! Τό πτ!» φώναξε μ' έξαψη ταραχτική ο Τριανταφυλλίδης

— «Πιδ πτ»;

— «Να, το πτ πού έχουμε σε τόσες και τόσες λέξεις.»

— Πιές είναι αφτές;»

— «Είναι... είναι... πολλές!..»

Δε δρήςκε ωστόσο να μου αναφέρη παρα τον όρο ε π ό π τ ης.

— «Ο ε π ό π τ ης! Φανταστήτε!. Είναι όρς επίσημος, συνη-
θισμένος! Αναγκασμένοι ολοι μας στα σχολιά, στα γυμνάσια, στό Πα-
νεπιστήμιο να λέμε καθε τόσο ΕΠΟΠΤΗΣ, Ο ΕΠΟΠΤΗΣ!..»

Κι ανατρίχιαζε ο Τριανταφυλλίδης.

Πρέπει εδώ μια στιγμή να σταθούμε, προτού σας πώ την απάντη-
σή μου, γιατί σωστό είναι να γλεντίσουμε και λιγάκι.

Ο πόλεμος εναντίο της δ η μ ο τ ι κ ής άλλαξε έψη και μέθοδο.
Δεν πολεμά πια η καθαρεύουσα την δημοτική, την πολεμά η μιχτή.

Γνώρισμα της μιχτής που κανόνα δεν έχει. Αρα ουφέρο της είναι
ναποδείξη πως κανόνες δεν έχει ούτε η δημοτική. Δύσκολο τδ πράμα.
Τότες ριχτήκανε απάνω σε διδ τρείς τύπους που κάποτες ακολουθάνε

τον κανόνα της Νεοελληνικής, κάποτες όχι. Τέτιας λογής το ζεθγάρωμα πτε που θα τακούρη; πότες πτε πότες χτε, δηλαδή ποτες έκ τρωμα ποτες έχ τρωμα — έτσι και κάτι άλλα παρόμοια.

Το ζεθγάρωμα όμως αυτό προτιμήσανε πολλί φρόνιμα να τ'αφήσουνε στο ράχι. Δεν έκανε. Τους έφερνε σε δυσκολία: Περιοριστήκανε στο ζεθγάρωμα πτε και βγάλανε νόμο πως το πτε δε γίνεται πιά διόλου φτε, κ'έτσι μπορούμε άριστα νά παραδεχτούμε τους τύπους επόπτης και λοιπούς, επισυνάπτω, λεπτεπίλεπτος, ανάπτυξις, που έτσι καταντάνε αμέσως τυποδημοτικοί, εθνικοί, πανελλήνιοι. Ενενόηκας;

Τους χρειάστηκε όμως γλωσσολόγος — τουλάχιστο με τον τίτλο — να τους το επιμωρώση. Διαλέξανε τον κ. Η. Pernot — η μπορεί πάλε ο κύριος αυτός να διαλεχτηκε μοναχός του. Ο κ. Pernot έχει έδρα στη Σορμπόννα του Παρισιού, πλερωμένη — την έδρα εννοούμε, όχι τη Σορμπόννα — πλερωμένη λοιπέν απο την Ελληνική την Κυβέρνηση για να μη διδισκη ο κ. Pernot τη δημοτική. Μου το ξεμυστηρέφτηκε τώρα χρόνια και χρόνια ο μακαρίτης Ν. Ντεληγιάννης, πρέσβης στην εποχή εκείνη στο Παρίσι. Ο Ντεληγιάννης που είτανε καθαρεβουσιάνος μα τίμιος άνθρωπος, ήρθε να με βρεί και μου είπε πως και: ετοιμάζεται στην Αθήνα, πως ο ίδιος μπορεί σε όλα να συμμερίζεται τη γνώμη μου μα πως να είμαι ήσυχος — δεν ανησυχούσα διόλου — όσο είναι πρέσβης δε θα διοριστή κανέναν στο Παρίσι αντικαθηγητή μου, επειδή και του φαίνεται το πράμα πολύ άστοπο.

Μόλις όμως πέθανε ο Ντεληγιάννης κι αμέσως ιδρύθηκε η έδρα του Pernot, ιδρύθηκε καθώς το ξαίρουνε όλοι δά, εναντίο μου, σαν είδος αντιφάρμακο της ολέθριας διδαχής μου. Πέτυχε περίφημα ο σκοπός τους, επειδή ο Pernot πήρε αμέσως μέθοδο αντίθετη απο τη δική μου. Ενώ προσπαθούσα με απλά, σκέττα λόγια να διερμηνέψω τα ιστορικά της Ελληνικής, μπορεί να πει κανείς πως ο Pernot τα λόγια τάκοψε τα πιο εικτισημονικά, τα πιο θετικά μαθήματά του, τα χρωστά στις κινηματογραφικές του τις προβολές. Τη σάλα της παράδοσης του την έκαμε σινεμά. Έχοντας μάλιστα μια μέρα να μιλήση για τον Παλαμά, πήγε να μας κινηματογραφίση το Μεσολόγγι και την Πάτρα.

Για την ίδρυση της έδρας, ίρα για το σινεμά του Pernot, ενεργήσε ο Μπαλτατζής, ο μινίστρος του Κάιζερου. Τον Μπαλτατζή το μινίστρο, τον τουφεκίσανε. Ξεχάσανε όμως να τουφεκίσουνε τον Pernot και χάρη στη λυπητερή αψή τους την καλοσύνη, μπόρεσε να γράψη τον ακό-

λουθο τρομαχτικό παράγραφο — τρομαχτικό εννοείται για μάρ, τους άμιχτους.

«Aujourd' hui encore, bien des Grecs prononcent avec X les mots français tels que docteur, acteur, ce qui montre que, chez eux (?) la loi reste en vigueur pour le groupe πτ. (Είναι δηλαδή μια παρατήρηση που την είχα κάμει σε πολλούς δικούς μας και που την είπα του Pernot, χωρίς να την καταλάβω, γιατί ο καθένας, ως κι ο πιο αγγλωσολόγος, βλέπει πως εδώ δεν πρόκειται για τάτομα μονάχα που είχε μελετήσει — chez eux — μα πως ο νόμος είναι τόσο γενικός που η ενέργεια του φανερώνεται και στους τυχόντες ακόμη, σ' έναν Πελίτη όσο και σ' έναν Κορφιότη. Επολουθά τώρα ο προκομμένος :

On n' en saurait dire autant du groupe πτ : la prononciation savante (εγώ υπογραμμίζω) «λεπτά» est très fréquente en Grèce et « άπ' τὸ ne devient jamais «άφ' τὸ» «Athènes, preuve (!!!) que le groupe πτ ne s' y change plus en φτ».

(H. Pernot, Etudes de linguistique neo-hellénique, I, 1907, 364).

Να γλωσσολόγος μια φορά. Δε γίνεται !. Μαθήματα γλωσσολογίας θα πήρε από τον Μπλταϊζή, το μινίστρο, για να ξεχάσει τόσο κατά διαδα τα δικά μου τα μαθήματα. Δε βλέπει κανείς από πού ναρχίση για ναραδιάσει όλες τις αναποδιές και κατσιποδιές που φρόντισε ο Pernot να τις θησαυρίσει με αγάπη σ' ένα μικρό παράγραφο ενός εξεκκοισιλιδου βιβλίου. Το πιο ανυπόφορο είναι που δεν είναι αναποδιές και κατσιποδιές αστείες· είναι αναποδιές και κατσιποδιές ενός ανθρώπου από γεννησιμό του κουτού.

Είναι αφάνταστη στραβωμάρα νάποδεξη κανείς πως το ζεδγάρωμα πτ δε γίνεται φτ, στηρίζοντας την απέδειξη απάνω σ' ένα ζεδγάρωμα που είναι πικντάπαςι ξένο στην υπόθεση. Ο απόστροφος του απ' τὸ μας το φωνάζει κιόλας τι τρέχει· μεταξύ π και τ υπάρχει απαράλλαχτα το ίδιο άηχο διάστημα, γνωστό σε κάθε γλωσσολόγο, που υπάρχει στὸ σ'χώρις, σ'χωρνῶ, αφ'σε με κτλ.

Πως το αφ'σε δε γίνεται αμέσως αψε δε σημαίνει διόλου — παραμόνο για τον Pernot — πως το ζεδγάρωμα φσ το καθαρεβουσιάνικο έπαψε σήμερα να γίνεται πσ αφού ως κ' ένας καλλιερρημένος παπάς μου είπε μια φορά πως είναι, ματάκια μου, ιερέπς.

Στο απ' το, ψυχολογικό το φαινόμενο· εκείνος που πάει να πη αφτὸ θυμάται τὸ απὸ που η κοινή χρήση το σηνηθίζει κάθε τόσο με τα σύφωνα· λ. χ. απὸ το υς, απὸ μένα, κ. τ. λ, κ. τ. λ. Κ' έτσι δεν προφταίνει να το κανονίση ταιριχτά με το φτωχὸς, φτάνω, κι όλα τα παρόμοια.

Ἦστε το α π' το δὲν ἀκούγεται μονάχα στὴν Ἀθῆνα ὥπως το ἀποφάσισε ο κ. Pernot. Ἐγὼ τᾶκουσα σε πολλοὺς τόπους, ἴσια ἴσια εἶπει· δὴ καὶ δὴ ἡ φυσιολογία δὲν παίζει ρόλο, παίζει μονάχα ἡ ψυχολογία· Πάρτε ὡστόσο, παρακαλῶ σας, ζυγαριά, καμιά που οἱ δῖσκοι τῆς να σηκώνουνε μουλάρια καὶ πῆτε μου, στο θεό σας, πόσο θα ζυγιάσῃ ἀξαφνα ἡ κουταμάρα τῆς ἀθάνατης ἐκείνης τῆς φρασσοῦλας: «*à π' το ne devient jamais α φ' το à Athènes.*»

Ἄ Ἀθῆνες!! Ἔτσι το λοιπό, σιορ μουλαράι. Ὑπάρχει ἀραγες Ἀθῆνα, ὑπάρχει στὸν κόσμον πρωτεύουσα ὅπου ἡ γλῶσσα ἡ μιλημένη να εἶναι μόνο ἡ ντόπια; Το εἶχανε παρατηρημένο ἀπὸ ἀκόμη καὶ στον αἰῶνα τοῦ Περικλῆ πως ο πληθυσμὸς τῶν Ἀθηνῶν εἶτανε ἀνακατεμένος πληθυσμός. (Κοίτα: G. Meyen, Griech. Graumn. εκδ. 3, σελ. 282.)

Ἐλάτε ὁμως να το παραδεχτούμε πως στὴν Ἀθῆνα μας ποτέ—*jamais!*—το α π' τὸ δὲ γίνεται α φ' τὸ.

Δεν ἔρχεσαι να μου πῆς ἀπο πιὸς ντόπιους, ἀπο πιους προαιώνιους Ἀθηναίους, ἀπο πιὸς Πλάκες κι ἀπο πια Πατήσια το διδάχτηκες, ἀγλωσσολόγητο μουλάρι, —*mulet dénué de linguistique*— πως το α π' το εἶναι ἀσάλευτο, πως *jamais* δὲ γίνεται α φ' το; Καὶ πιὸς μα πιὸς γλωσσολόγος μεθοδικὸς θα τολμήσῃ να μας σκαρώσῃ μιὰ μελέτη ἀπάνω στὴ ντόπια τὴν ἀθηναίικη, τὴν πούρα καὶ τὴ δέρα;

Ἡ Ἀθῆνα, θα μου ἀντιτάξετε, δυσκολοπαρατήρητη γιὰ ἓναν Pernot. Κ' ἔχετε δίκιο τρομαχτικῶς. Ο Pernot δὲν εἶναι ἀξίος οὔτε τα παριζιάνικα να προσέξῃ ἀν καὶ πλερωμένος ἀπο τὴν Ἑλλάδα να ζῇ στο Παρίσι καθηγητής.

Γνωρίζω ἓναν κύριο που ονομάζεται Hugues Simon—ἀλλὰ τέττια παραδείγματα βρίσκονται με τὴ ντουζίνα.—Ἐγὼ τον ἀκουσα τον ἴδιο να λέγεται πότες HuK Simon ἔτσι με κσ πότες πάλε Hug Simon, ἔτσι με gs.

Θα πῇ λοιπὸν ἀπὸ πως το ζεδγάρωμα gs στα γαλλικὰ εἶναι κανονικό, εἶναι συνηθισμένο; Θα πῇ λοιπὸν ἀπὸ πως το ζεδγάρωμα κ σ δὲν εἶναι νόμος; Θx πῇ λοιπὸν ἀπὸ πως μεταξὺ g καὶ s στο Hug Simon δὲν ὑπάρχει ἀήχο διάστημα; Εἶναι ὁμως καὶ ντροπὴ να φιλονικᾷ ἓνας ἄνθρωπος με τέττια ξυλκεράτα.

Το μεγαλῆτερο—καὶ το πιὸ ἀγιάτρεφτο κακὸ σ' ἓναν ἐπιστήμονα εἶναι νὰ μὴ γενικέδῃ ο νοῦς του, να μὴν ἀρπάξῃ τα σύνολα ἡ ματιὰ του. Δίχως να το υποψιάζεται κανε, θάματα μας προκτρύχνει σα μιὰ λῶρια γιὰ το ζεδγάρωμα χτ καὶ χῶρια γιὰ το ζεδγῶρωμα φτ. Μήτε

τόνωσε πως αναμεταξί τους τα ζεδγαρώματα πε, χε, βασιτούνται σφιχτά, όσο και τα ζεδγαρώματα σθ, σχ, χθ, χσ, θσ, φσ, που γίνονται στ, σκ, χτ, κσ, τσ, πσ, (ψ) και πως έτσι ακολουθά στο ένα θακολουθήση και στο άλλο, επειδή μίαν αρχή ακούνε όλα τους, όπως το ξηγώ σε μία μελέτη μου που θα βγίη στὰ Mémoires de la Société de linguistique, αφού ανακοινώθηκε στη συνεδρία του Σαββάτου 21 του Γιούνη, 1924

Ώστε, αντίς νόρχεται κρύα, ήσυχα κι ασυλλόγιστα να, μὰς υποστηρίξη πως το ζεδγάρωμα πτ δε γίνεται πιά φτ, έπρεπε ναπερήση πώς είναι δυνατό να πήγε ο νόμος πίσω και το πτ να μην ξακολουθά το δρόμο του τον ταχτικό, με ταδέρφι του το κτ. Τον ξακολουθά περίφημα και νά σας την απόδειξη. Δημοσιέφτηκε σ' ένα Λέφκωμα της Πόλης, θα δημοσιεφτή αλλαγμένο στο Byzantion του H.Grégoire ένα μου άρθρο γραμμένο την εικοστή πρώτη του Σεπτέβρη, 1915, όπου αραδιάζω τους ακόλουθους τύπους έπως τους μάζωξα στην Κεφαλονιά, στο διάστημα τριώ μηνώνε διαμονής, απο καλλιεργημένους κι ακαλλιέργητους: επισυνάφτομεν (απο εναν παπα γραμματισμένο) αγρολήφτης (απο εναν πρωτεδίκη) σκэфτουμαι, νιφτήρας, υπολήφτεται, λεφτά (της ωρας), Αίγυφτο, Σεφετέδρης, φτώσις (στα σκολειά), φτώμα, σύφτωση ως κ ένα λεφτεπίλεπτος.

Έπαψε λοιπόν ο νόμος να ενεργά η δεν έπαψε: Και πίες, εί:ε στην Αθήνα, είτε αλλεθ στο ρωμαϊκό, δεν άκουσε το απ' τ'ό να προφερθ' αφ' τ'ό άμα το άηχο το διάστημα πήρε τέλος κ' έσμιξε το π με το τ;

O Pernot!... Η καθαρέβουσα λείι τύπος αλγεβρικές για να πη formule algebrigue. Εμείς θα το πουμε πιδ φρόνιμα φόρμουλα κ'έτσι θα μας είναι βλετò να διατυπώσουμε τη φόρμουλα του κ. Pernot.

O Prenot είναι κηωμένος απο Ρουσσέλο, απò Ψυχέρη και, δυστυχία μας, απο τον εαυτό του. Αλλίμοιο εκεί που ο εαυτός του μνήσκει μόνος κι αδεήθητος.

O Pernot ΔΕΝ ΞΑΙΠΕΙ ΤΙ ΛΕΕΙ.

Νομίζω πως τον Pernot του μινίστρου Μπαλτατζή, τον παινεμένο τον Pernot της παινεμένης της κυβερνησης του που ολαένα τον πλερώνει για να ξεφουρνίξη τέτιες ανοησίες—αλήθια πρέπει κανείς να είναι γεννημένος μουλάρι για νόρχεται να μας δγάζη στη μέση τόσο αζύ γιαστες μουλαριές! το Pernot εγώ —τους τον έγκμη θρούβαλα. Κι αν

άλλη φορά θελήσει ακόμη ξύλο, το παλιόπαιδο του Παρισιου, στη διαταγή του, άμα έρθη πάλε κι ανακατεφτή στον αγώνα μας, το γλωσσικό, τον άγιο, που δεν είναι δική του δουλιά.

Τώρα λοιπόν ας γυρίσουμε στον αγαθό μας τον Τριανταφυλλίδη, σιόρ Μανόλη.

Όσα πιο απάνω σας ξεδιάλιστα για το α π ' το για το π τ που γίνεται φ τ και που δεν μπορεί να μη γίνη, εννοείται πως τα ήξαιρα τη στιγμή όπου ο φίλος μας ο Μανόλης γούρλωνε τα μάτια του—τρομασμένος από τον ε π ό π τ η.

Του αποκρίθηκα το λοιπό, μ'ενα χαμόγελο:

— «Εί φίλε μου, αν είναι απότ' μονάχα κι άλλα διό τρία που δεν τα θυμάσαι, να τα παραδεχτής. Θαλλάξουνε και μονάχα τους.

Ο κ. Μ. Τριανταφυλλίδης δε με κατάλεβε. Θάρρεψε πως παραχωρούσα. Εγώ μήτε παραχωρώ, μήτε προχωρώ, μήτε πισsoχωρώ. Εγώ ακούω τι λέγεται σήμερα, όπως άκουσα τότε φ τ που σας ανάφερα στην Κεφαλώνι, όπως είδα να γράφουμε αδίσταχτα λ ε φ τ ο μ έ ρ ε ι ε ς αντίς λ ε π τ ο μ έ ρ ε ι ε ς που μας τις λέγανε πως είναι αμετάδλητες.

Ο Τριανταφυλλίδης όμως για να νιώση όλο το νόημα της απόκρισης μου, όλο της το αλάτι, θάρρεπε να συλλογιότανε ίσια ίσια εκείνα που ξηγήσαμε μιλώντας για τον Pernot. Μα την παραμικρή την υποψία δεν είχε.

Το λοιπό, μέsox στη μεγάλη σάλα ενός σχολιού, Αδριανού 60 Β, όπου είτανε μαζωμένοι 120—130 δασκάλες και 80—90 δασκάλοι—όλοι δημοδασκάλοι της Αττικής και Βιωτίας—σε μια συνεδρία, την τοπική συνεδρία της δημοτικής, ο Τριανταφυλλίδης, όπως μου το μ'ηνά ένας φίλος πιστός, δήλωσε πως εγώ παραδέχομαι το π τ αντίς φ τ.— «Ας γίνη κι αυτό!» λέει πως του αποκρίθηκα.

Μαθαίνω από τον ανταποκριτή μου πως ο Τριανταφυλλίδης, για το πρόσωπό μου, για τη δράση μου, είπε τίμια και γλυκά λόγια. Είμαι βέβαιος πως δεν είπε πως απο δώ κι ομπρός το παραδέχτηκα να λέμε π τ α ί ξ ι μ ο, π τ ε ρ ν ί ζ ο υ μ α ι, π τ ύ σ ι μ ο, αντίς φ τ α ί ξ ι μ ο, φ τ ε ρ ν ί ζ ο υ μ α ι, φ τ ύ σ ι μ ο, κ.τ.λ. Θα είτανε τόσο γελοίο που μήτε συζητιέται.

Μα δικαίωμα κανένα δεν είχε να δηλώση πως παραδέχομαι τόν ΕΠΟΠΤΗ, γιατί έπρεπε πρώτα να καταλάβη με τι νόημα τόλεγα. Παρακαλώ τους φίλους μου μονάχα εκείνα που έχουνε την υπογραφή μου να πιστέδουνε πως είναι δικά μου.

(Τό τέλος στο έρχόμενο)

ΨΥΧΑΡΗΣ